

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 157: Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Reform af aktiverings- og undervisningsindsatsen over for voksne asylansøgere m.v. og af systemet vedrørende udbetaling af kontante ydelser til asylansøgere m.v.).

Af integrationsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 29/1 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Birthe Rønn Hornbech (V):**

Det har ofte været drøftet, hvor meget personer, der er på asylsøgerstadiet, skal have af rettigheder og pligter.

Vi har jo i Venstre vedvarende hævdet, at asylsøgere ikke skal integreres, fordi der derved skabes en forventning om, at de pågældende kan få opholdstilladelse. På den anden side har vi lige så tit understreget, at asylsøgere, der lærer noget, mens de er her, som bestiller noget, mens de er her, altid vil være bedre stillet end dem, der ingen pligter har og ikke lærer noget.

Det drejer sig om, når vi trods alt modtager asylsøgere, selv om de skal sendes hjem, at de får rettigheder og pligter, fordi de skal lære, at de er kommet til et land, hvor man altså ikke får tingene gratis, men det er også, fordi de derved er bedre rustet, når de kommer hjem igen.

Vi er meget tilfredse med, at ministeren i dette forslag foreslår en mere konsekvent lovgivning om rettigheder og pligter. Asylsøgere har ganske vist i årevis i hvert fald formelt haft pligter på asylcentre, men det har ofte, når vi har spurgt ministeren og undersøgt tingene i den tidligere regerings tid, været vores indtryk, at reglerne ikke altid har fungeret, at det var for let at unddrage sig pligterne, fordi det ikke rigtig fik konsekvenser. Det er derfor positivt, at den nuværende minister foreslår, at det nu skal have

klare konsekvenser, hvis asylsøgeren ikke opfylder de pligter, han er pålagt.

Det er til gengæld rimeligt, at asylsøgere, der er motiverede hertil, også får lov til at bruge ventetiden til noget mere konstruktivt, men det er altså lige så rimeligt, at det får konsekvenser for dem, der ikke er motiverede, og at denne vægning får konsekvenser.

Vi synes, det er et godt forslag, at den enkelte asylsøger skal have en kontrakt, der beskriver pligt til aktivering og undervisning og dermed altså også det offentliges forpligtelser, og det er sundt, at asylsøgeren får at vide, at der stilles krav, når han er her i landet.

Vi støtter derfor også, at ydelserne nu gradueres. For dem, der lige er kommet til Danmark, og for dem, der ikke vil bestille noget, er ydelserne små. Men skal man blive her i længere tid, og hvis man vil opfylde sine pligter, er der altså også mulighed for tillæggydelser. Det forslag støtter vi, ligesom vi støtter hele lovforslaget.

Karen J. Klint (S):

Lovforslag nr. L 157 bygger i høj grad på ting, som Socialdemokraterne både havde med i vores valgoplæg »Mennesker først« og i vores beslutningsforslag nr. B 60 om asylforhold, som vi skal drøfte senere på dagen.

Forslaget bygger på aktivering frem for passivitet, på ret og pligt, på dansk og samfundskundskab og klare konsekvenser.

Lovforslaget indeholder også en nedgang i den personlige økonomi for voksne enlige, umiddelbart en nedgang på 541 kr. om måneden, og en del af den personlige økonomi bliver gjort afhængig af den enkeltes egen indsats på asylcenteret.

Vi finder det sådan set o.k. med en konsekvens af den manglende medvirken i dagligdagen, blot sanktionen kommer til at stå i rette proportion til handlingen eller rettere den manglende handling, f.eks. medvirken til rengøring, eller hvad man nu bliver bedt om. Det er det, der er konsekvens, og det er det, som vi også har haft med i vores oplæg.

Kl. 10.05

Flere hørings svar er imidlertid betænkelige ved den nye lavere økonomi, men da regeringen i forvejen har et flertal herfor, har vi så bare denne gang valgt at konstatere, at der er et sådant flertal.

Vi ønsker at bruge vores ressourcer på at forholde os til de ting i lovforslaget, der passer på de muligheder, der er for at bruge asylfasen til

gavn for asylansøgeren, uanset om vedkommende får opholdstilladelse eller ej. Her vil vi gerne holde fast i, at det væsentligste for en god asylventetid er en kort sagsbehandlingstid, naturligvis kombineret med relevant indhold i hverdagen og med mulighed for særbehandling og hensyn til folk, som er ramt af traumer og sygdomme.

Den nettobesparelse, der ligger i lovforslaget, vil vi godt stille nogle spørgsmål til i løbet af udvalgsarbejdet. Vi ser nemlig gerne, at lidt flere penge bliver på området. Så vi har måske også nogle forslag til det.

Der er en lille udvidelse af adgangen til madpakkeordning, her også til børnefamilierne. Den udvikling vil vi følge for at se, hvilken konsekvens det så vil få, og også om det er godt eller skadeligt for børnene.

Der er en fremrykning af tidspunktet for indgivelse af ansøgning om humanitært ophold, sådan at der bliver en sideløbende sagsbehandling. Det forventer vi faktisk giver en afkortning af perioden.

Der er også en udvidet adgang til forskellige ting, f.eks. fingeraftryk og videregivelse af foto uden samtykke. Til nogle af de skærpelser har vi generelt den holdning, at vi skal være opmærksomme på, at selv om der kan fremsendes noget uden samtykke, så synes vi måske, at der som minimum skal være en orienteringspligt, så folk i det mindste ved, at tingene er fremsendt. Så det har vi nogle spørgsmål og måske også nogle ændringsforslag til.

Vi skal også yderligere have afdækket nogle af forholdene under udvalgsarbejdet, sådan at vi alle kan være trygge ved, at de skærpelser, der er her omkring fremsendelse og foretagelse af ting uden samtykke, ikke er en overtrædelse af andre regler, herunder bør vi sammenligne, om skærpelserne er i harmoni med de regler, der arbejdes med i vores nabolande.

Søren Krarup (DF):

Vi er på mange måder sympatisk stemt over for dette lovforslag. Det er godt at tvinge mennesker ind i en aktiv og virksom tilværelse, så de ikke forsumper i passivitet og ørkesløshed. Selvhjulpethed er bedre end selvopgivelse, så langt er vi enige med lovforslaget.

Alligevel kan vi ikke frigøre os for den opfattelse, at lovforslagets grundlag som udlændingepolitikken i det hele taget bygger på en misforståelse. Man har efter vores mening grebet sagen galt an fra begyndelsen, og den omstændig-

hed, at vi nu sidder i suppedasen, skal ikke forhindre os i at pege på, hvad der har været galt.

Man har nemlig fra begyndelsen, dvs. fra den første efterkrigstid, lagt op til, at flygtninge gøres til indvandrere. Det lå i den flygtningekonvention af 1951, som opstillede betingelserne, men som vel at mærke var beregnet på en europæisk situation i forbindelse med Anden Verdenskrigs afslutning.

Den var ikke – og jeg gentager – ikke beregnet på den folkevandring, som vi har oplevet fra 1960'erne, hvor den tredje verdens befolkninger i store tal er søgt imod den vestlige verden på grund af overbefolkning og fattigdom. Dette havde flygtningekonventionen af 1951 ikke forudset, og det kunne den ikke behandle, idet den krævede ligestilling mellem borgere og flygtninge og således lagde op til, at flygtningene skulle kunne blive fastboende og dermed blive til indvandrere.

Men flygtninge er ikke og skal ikke gøres til indvandrere. En flygtning skal have asyl, dvs. et fristed, indtil flygtningen kan vende tilbage til sit hjemland. Flygtningen er her ikke permanent; flygtningen er her midlertidigt, og derfor skal asylansøgere naturligvis ikke integreres.

I realiteten er det begrebet permanent opholdstilladelse, der er suspekt. At indføre dette begreb i flygtningepolitik er at gøre flygtningepolitik til indvandrerpolitik. Vi indrømmer, at der opstår et problem, når flygtninge gennem flere år ikke kan komme hjem. Men vi fastholder den principielle kritik af begrebet permanent opholdstilladelse og mener, at det trods alt kan lade sig gøre at lade midlertidig opholdstilladelse strække sig over en lang periode.

KL 10.10

På denne baggrund er vi skeptiske over for talen om integration, når det handler om flygtninge, og derfor finder vi det forkert, at man f.eks. vil sætte asylansøgere til at lære dansk, for hermed er vi jo i fuld gang med at søge at gøre dem til indvandrere. Når man samtidig vil sætte dem i arbejde i samfundet uden for indkvarteringsstederne, så er man på samme måde i færd med at ændre deres status som flygtninge for i stedet at knytte dem så tæt til det danske samfund, at det – og det ser vi jo – volder smerte og opstandelse, når de ikke opnår permanent opholdstilladelse.

Nej, flygtninge skal være flygtninge og ikke indvandrere. Giv dem tryghed, mad, tøj, husly. Lad dem være aktive og virksomme på deres indkvarteringssted med de opgaver, der findes

dér. Lad dem også blive undervist, men i engelsk og ikke i dansk. Det engelske sprog er det internationale, der åbner mulighed for en tilværelse i alle lande. Engelskundervisning er det selvfølgeligste for flygtninge. Danskundervisning er begyndelsen til begrebsforvirringen, den begrebsforvirring, der består i, at flygtninge tildeles permanent opholdstilladelse i Danmark og gøres til indvandrere.

Jeg erkender, at lang tids forvirring og misforståelse af grundforholdet har skabt vanskelige tilstande. Men det er aldrig for sent at blive kloge og at rette sigtet ind. At tiden er ved at være inde dertil for hele den vestlige verden, i hvert tilfælde for de europæiske lande, der jo er nationalstater og ikke indvandringslande, dokumenterer f.eks. den engelske premierminister Tony Blairs udtalelser i Daily Telegraph fra den 27. januar, hvor han bebuder, at Storbritannien kan blive nødt til at trække sig ud af Den Europæiske Menneskerettighedskommission for at få styr på den flygtningestrøm, som alle disse konventioner har inspireret og legaliseret.

Sandhedens time er nær, og lad mig slutte med at sige, at jeg er overbevist om, at integrationsministeren i modsætning til de allerfleste danske politikere og mediehelte er i stand til at forstå problematikken.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg synes, jeg hørte, at hr. Søren Krarup sagde, at man blev dansk af at lære dansk. Men er vi ikke enige om, at det at lære dansk er forudsætningen for at blive dansk, og at det er noget andet? Det er meget moderne nede i Tyskland, at officersfruerne går og lærer dansk. Det bliver de da vist ikke mere danske af.

Jeg synes, det er kedeligt, at hr. Søren Krarup ser mere på de motiver, som hr. Søren Krarup tror at regeringen og regeringspartierne har. For det, jeg jo hører, er, at vi er fuldkommen enige om, hvad enten vi nu synes, de skal være her eller ej, men så længe de nu er her efter dansk ret, skal heller ikke asylsøgere gå ørkesløse rundt. Så skal de være beskæftigede også i deres hoved. Det er derfor, vi lærer dem dansk. Jeg går ud fra, at hr. Søren Krarup ikke ville synes om, at vi skulle stille sprogslærere i 117 sprog til rådighed.

Når jeg nu siger til hr. Søren Krarup, at det ikke er for at integrere dem, men for at holde dem i gang, så de er bedre rustede til at komme hjem igen, vil hr. Søren Krarup så tro mig?

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Mine kommentarer bliver meget i forlængelse af fru Birthe Rønn Hornbechs, for det at behandle mennesker ordentligt handler jo i høj grad om menneskesyn, og det handler om metoder og midler til, hvordan man behandler mennesker ordentligt.

Når hr. Søren Krarup siger, at dansk gør dem til danskere, og så bagefter siger, at asylansøgere godt må lære engelsk, så synes jeg, det passer meget dårligt til og er i meget dårlig harmoni med, at England måske er bange for at få flere ansøgere ind. For at følge hr. Søren Krarups definition må engelsk jo gøre dem til englændere eller potentielle ansøgere om at komme til England. Så det er sådan set kun at eksportere et problem.

Det, der er intentionerne i vores asylpolitik, er faktisk, at folk skal holdes aktivt i gang, så de ikke forfalder, men det er vel heller ingen skade til, at folk, der kommer fra lande, hvor de er trængte, også lærer lidt om demokrati. Det vil være utrolig god viden at få med sig hjem, synes vi.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Som jeg sagde, er selvhjulpelighed bedre end selvpogivelse. Det er glimrende, at asylansøgere også får lejlighed til at lære noget. Men sagen er jo, at når ca. 25 pct. af dem bliver tvunget til at forlade landet igen, er det meningsløst at lære dem dansk.

Det er klart, at engelsk er det internationale sprog, og hvis de lærer engelsk, er de altså bedre rustet, når de sendes ud. Jeg må tilstå, selv om fru Birthe Rønn Hornbech ikke vil have, at jeg kigger på hendes motiver, at jeg aner et tvivlsomt motiv i, at man vil lære dem dansk, for dermed er det straks blevet vanskeligere for dem at forlade landet. Og jeg aner altså en interesse i på den måde alligevel at få indført en form for om ikke indvandring, så i hvert tilfælde øget flygtningetilstrømning.

Kl. 10.15

Derfor siger jeg, at de selvfølgelig ikke skal lære dansk. Det er da fuldstændig meningsløst, at folk, der er her i kort tid, skal lære dansk, når de kunne have gavn af at lære engelsk, der er det internationale sprog. De bliver ikke til englændere af at lære engelsk, men de bliver i stand til at klare sig dér, hvor de kommer hen i verden, fordi det er det internationale sprog, og det er

det, sagen drejer sig om. Vi er meget kritiske over for integrationsministerens ønske om, at de skal lære dansk, for vi mener, at det lægger op til en misforståelse, som man skal undgå.

Formanden:

Fru Else Theill Sørensen som ordfører.

Else Theill Sørensen (KF):

Siden folketingsvalget i 2001 har vi i Det Konservative Folkeparti kunnet glæde os over at være med til at gennemføre ændringer i udlændingepolitikken, som vi længe har ment var nødvendige.

Efter de stramninger, der blev gennemført sidste sommer, er antallet af nye udlændinge i Danmark faldet markant, både når det drejer sig om flygtninge og indvandrere.

Det næste skridt er en indsats for en bedre sameksistens mellem de fremmede i Danmark og det danske samfund. Det lovforslag, vi nu behandler, er et af de tiltag, der skal trække i den retning. Det handler om flygtninges allerførste møde med det danske samfund.

Jeg har flere gange hørt flygtninge sige, at noget af det værste ved deres møde med Danmark er, at de bliver hensat i passivitet fra den første dag, de kommer hertil. Det er invaliderende for både sjæl og krop at blive anbragt i en trang bolig og ikke have andet at give sig til end at se ind i væggen eller ud ad vinduet, mens man venter på afgørelsen af, om man kan få lov at blive.

Med lovforslaget ændres aktiveringsindsatsen på en sådan måde, at ventetiden, mens asylansøgningen er under behandling, bruges konstruktivt. De foreslåede tiltag vil være til gavn både for de asylsøgere, som ender med at blive i Danmark i en kortere eller længere periode, måske altid, og for dem, der får afslag på deres asylansøgning.

Frem for at gå i detaljer med lovforslagets enkelte dele vil jeg fremhæve nogle af de udtryk, der er anvendt i fremsættelsestalen, og som for mig er gode og positive udtryk: Der udarbejdes en kontrakt. Asylansøgerne får ansvar for og pligt til at udføre visse opgaver. En manglende overholdelse af pligterne skal have konsekvenser. Aktivering og undervisning skal vedligeholde og udbygge den enkelte asylsøgers kompetencer.

Den holdning, der ligger til asylsøgerne i de formuleringer, mener jeg afspejler respekt for

asylsøgeren som menneske og anerkendelse af, at asylansøgere er forskellige.

Nogle af de ting, der ligger i lovforslaget, er inspireret af de erfaringer, man har gjort på asylcenteret i Hanstholm, hvor Hanstholm Kommune har stået for driften af asylcenteret. Det, at man i Hanstholm har sat asylsøgere i gang med at foretage sig noget fornuftigt og har vist konsekvenser over for dem, har, sådan som jeg har fået det oplyst, givet stor tilfredshed hos asylsøgerne og en stor grad af accept af dem i det omgivende samfund. Jeg håber, at de gode erfaringer fra Hanstholm bl.a. med dette lovforslag kan blive udbredt til andre indkvarteringsoperatører, som det vist hedder i det sprog.

Som det vil have fremgået, kan Det Konservative Folkeparti støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Hovedindholdet i fru Else Theill Sørensens ordførertale kan vi jo være enige om, og en ordførertale kan ikke komme ind på alt.

Jeg vil så gerne spørge fru Else Theill Sørensen om hendes holdning til det spørgsmål, som netop har været diskuteret, om asylansøgere skal lære dansk, og med hvilken begrundelse de skulle lære det. Er det, fordi de 70 pct., som afvises, skal kunne komme hjem til Peshawar i Afghanistan og sige rødgrød med fløde, eller er det, fordi ministeren og regeringspartierne har en eller anden fornemmelse af, at de såmænd nok alligevel ikke kommer hjem, uanset om de bliver afvist eller ej? Hvortil man jo må sige, at om de gør det, er faktisk ministerens ansvar.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det Konservative Folkeparti har jo altid været et parti, som er gået ind for afbureaukratisering, det er i alt fald et ord, man tit har hørt i en konservativ tale.

Kl. 10.20

Derfor vil jeg gerne vide, om ordføreren for Det Konservative Folkeparti på dette lovforslag mener, at der her er tale om en afbureaukratiseringsproces. Jeg tænker bl.a. på den måde, man nu skal til at opgøre lommepengene på. Har Det Konservative Folkeparti regnet på, hvor mange vi skal ansætte til at tælle håndørene op, og hvor mange penge den enkelte asylansøger skal have udbetalt hver måned?

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Lad mig sige til det sidste, at jeg hverken har be-
tragtet det som et bureaukratiseringsforslag el-
ler det modsatte, og jeg har ikke regnet på det.
Det må måske være svar nok.

Til hr. Jesper Langballe om spørgsmålet om
motiverne til at lære dansk: Der er jo ikke tale
om, at asylsøgerne bliver sådan uddannet, at de
kan deltage i en større konversation i ethvert
dansk middagsselskab. Der er tale om, at de på
et indledende niveau bliver i stand til at gå ud
og købe ind i butikkerne i Hanstholm og sige høj
og goddag til de mennesker, de møder. Det er på
det niveau.

De får samtidig med det, som her kaldes
danskundervisning, en introduktion til, hvad
det danske samfund er for noget, hvilke pligter
og rettigheder man har i det danske samfund.
Jeg har ikke noget som helst andet motiv end
det, at mennesker ikke skal sættes hen i et hjørne
og kigge ind i væggen.

Og så til det der med, når de vender tilbage til
Peshawar i Afghanistan: Jeg ved det altså ikke.
Ligger det ikke i Pakistan? Men det er selvfølge-
lig sådan set lige meget.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er udmærket, vi lige får støvet vores geogra-
fikundskaber lidt af.

Nu kunne fru Else Theill Sørensen ikke svare
på spørgsmålet om, hvor mange vi skulle ansæt-
te for at tælle de få håndører op, som asylansø-
gerne skal have udbetalt. Men kunne fru Else
Theill Sørensen til gengæld måske forholde sig
til fængslerne? Nu skal man altså kunne sætte
asylansøgere, der ikke vil rydde op på deres væ-
relse, i fængsel.

Nu siger fru Else Theill Sørensen, at nej, det
skal man ikke. Men det er nu engang sådan, at
hvis man ikke vil rydde op på sit værelse, kan
man tvangsflyttes til et andet asylcenter. Hvis
man modsætter sig det, kan man komme i fæng-
sel. Ellers har jeg misforstået noget.

Hvordan skal vi få plads til alle de asylansø-
gere, som ikke opfører sig ordentligt? I forvejen
har vi kæmpe ventelister til fængslerne. Bliver
det her forslag i modsætning til nogle af alle de
andre forslag, der er kommet, så fulgt op af nog-
le ideer til, hvordan vi overhovedet skal få alle
de mennesker i fængsel, der i dag sidder og ven-
ter på at komme det? Hvordan udrydder vi ven-
telisterne?

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Ja, jeg beklager, at jeg ved en fortalelse fik flyttet
Peshawar til Afghanistan, men jeg vil sige, at jeg
forstår stadig væk ikke holdningen i det forsvar
for danskundervisning for asylansøgere.

Fru Else Theill Sørensen siger, at det er ment
som en introduktion til det danske samfund. Ja-
men hvad skal de med den introduktion? De er i
en venteposition, og de bor på et asylcenter i en
lejr. Det er da klart, at man ikke kan fritage sig
selv for mistanken om, at når disse mennesker,
hvoraf et par og halvfjerds procent igen vil blive
sendt ud, skal lære dansk, er det, fordi der er en
vakkende tro hos ministeren og regeringspartier-
ne på, at de nogen sinde kommer ud, selv om de
bliver afvist.

Det er og bliver meningsløst, sagt til fru Else
Theill Sørensen. De har i asyllejren ingen som
helst glæde af at kunne dansk, og de har det hel-
ler ikke senere hen, medmindre de får asyl.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg kan jo ikke udtale mig om, hvilken glæde
folk har af at lære. Jeg tror som princip, at man
stort set altid har godt af at lære alting, uafhæn-
gigt af hvad det er for noget. Og jeg bryder mig
ikke om, at alting skal knyttes til, hvilke mistan-
ker hr. Jesper Langballe har til, hvad jeg måske
har eller ministeren måske har af onde hensigter.
Tænk, hvis vi skulle til hele tiden at bygge alt,
hvad vi sagde, på, hvilke mistanker vi kunne
have til, hvad Dansk Folkeparti havde af bag-
tanker med det, der blev sagt.

Og så vil jeg sige, at det da egentlig er en me-
get skæg radikal holdning. Den tror jeg jeg vil
skrive ned, når nu jeg får klippet citatet her ud:
alle de asylsøgere, der ikke opfører sig ordent-
ligt. Hvad er det da for en holdning at have til
andre mennesker, vil jeg spørge fru Elsebeth
Gerner Nielsen om.

Kl. 10.25

Jeg kunne da ikke drømme om at sige: alle de
asylsøgere, der ikke opfører sig ordentligt. Mit
udgangspunkt er, at mennesker opfører sig ord-
entligt, og at de lever op til de forventninger, vi
stiller til dem, når vi samtidig giver dem den be-
skyttelse, de kommer her for at søge. Så jeg kun-
ne aldrig drømme om at spekulere på, hvor vi
skulle anbringe alle de asylsøgere, der ikke op-
førte sig ordentligt.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Nu udtaler jeg mig om de intentioner, jeg sådan forestiller mig, der er bag lovforslaget. Hvis regeringen mener, at asylansøgere opfører sig ordentligt, og det vil jeg gerne understrege at jeg mener er udgangspunktet, for det gør langt de fleste, så var der jo ikke nogen grund til at stramme op på reglerne for at sætte asylansøgere i fængsel. Derfor vil jeg gerne vide, hvad i alverden grunden er til, at de regler skal strammes.

Det er i forvejen sådan, at hvis en asylansøger er til ulempe for virket på et asylcenter, altså hvis vedkommende er en ballademager, er der allerede mulighed for at sætte vedkommende i fængsel. Så hvad er det for situationer, som fru Else Theill Sørensen vil tage højde for med det nye lovforslag?

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det ville være beklageligt, hvis et mundhuggeri om dansk undervisning kommer til at overskygge vores enighed om, at det selvfølgelig er en fordel, at asylansøgere beskæftiges. Men når det ikke er peddigrøfletning, de skal beskæftiges med, men noget relevant, hvorfor så ikke gøre det virkelig relevant?

Jeg går ikke i min kritik ud fra mistænksomhed som princip, og jeg synes, det er en dårlig idé at gøre det, men mistænksomheden opstår jo, i samme øjeblik der foreslås noget meningsløst. Den opstår, når man skal prøve at finde meningen i det meningsløse, og det meningsløse er jo at lære folk, som skal sendes ud af landet, dansk.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg vil sige til fru Elsebeth Gerner Nielsens spørgsmål om, hvad intentionerne er, at jeg vil bede om, at man læser bemærkningerne. Jeg synes, det er fuldstændig overdimensioneret at gøre det til et spørgsmål om, at vi nu skal til at rende rundt og fængsle asylansøgere, der ikke rydder op på deres værelse.

Til hr. Langballes indvendinger imod, at man får lov at lære en lille smule dansk i de måneder, man sidder og venter på sin afgørelse, vil jeg sige, at når man skal ned i indkøbscenteret i Hanstholm, er det bedre at kunne sige goddag og spørge om nogle små ting og spørge om vej på dansk end at kunne det på engelsk. Hvis jeg

på et tidspunkt skulle på ferie hos nogle venner, der boede i Peshawar, ville jeg hellere have lært nogle ord på det sprog, som man nu taler i Pakistan, end at jeg ville blive lidt bedre til engelsk.

Jeg synes, det havde været godt, inden man tog på sådan en tur, også hvis det var en turisttur, at kunne nogle få ord og vide lidt om, at dér går kvinder med lange ærmer, og dér går damer ikke alene på gaden, sådan at man får lidt at vide om, hvordan det samfund, man er kommet til, er. Det ville jo også gælde, hvis man kom som turist, og det synes jeg ikke er unaturligt at man fortæller folk, der kommer her for en kortere periode.

Formanden:

Fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Ministeren havde alle mulighederne, idet det jo er en rigtig god idé at sætte aktivisering og undervisning i gang for asylsøgere i asyllejre. Jeg synes blot, at ministeren med det her lovforslag har forspildt sin mulighed for at fremtræde som et humanistisk og fremsynet menneske.

Ideen om, at man laver aktivitet for folk, der sidder i asyllejre, er grundlæggende god. Folk bliver syge af passivitet, folk mister deres selvtilid, hvis de sidder og rådner op, således som det desværre ikke sjældent er sket, fordi asylperioden er meget lang.

Det er efter SF's opfattelse også en god idé, at man får de nye operatører ind på banen. Erfaringerne fra Hanstholm har jo vist, at det er aktive-rende for kommunerne, at de får ansvaret for en asyllejr. Det er også en god idé, at børnene kan komme i den lokale skole, og at man på alle mulige måder involverer lokalsamfundet.

Kl. 10.30

Der, hvor jeg blot mener, at kæden hopper af for ministeren, er med hensyn til den fuldstændig uproportionale straf, man kan få, hvis man ikke deltager i eksempelvis undervisning.

Dansk Røde Kors har jo i sin udtalelse om lovforslaget påpeget, at det stort set ikke er eksisterende, at folk ikke laver noget. Deltager man ikke i undervisningen, skal man jo ikke straffes til at deltage i undervisningen, for så er det jo et pædagogisk problem, som Dansk Røde Kors så rigtigt skriver.

Det, man jo også skal være opmærksom på, er: Konsekvensen af at flytte fra en lejr til en anden, er jo også, at børnene flyttes, og så straffes

børnene på grund af forældrenes manglende evne til at kunne deltage i undervisningen.

Vi tror på, at en aktiv periode i asylfasen vil fremme folks muligheder for at kunne tage tilbage med oprejst pande i tilfælde af, at de bliver afvist, for de er ikke blevet ødelagt af perioden i Danmark, og det vil også gavne integrationen efterfølgende for de mennesker, der får asyl.

Der, hvor jeg også mener, at kæden hopper af for ministeren, er, at man skal ind og sige præasylfase, asylfase og efterasylfase. Det kræver administration, det kræver kontrol, der er manglende retssikkerhed, og hvorfor gør man det? Er det for at straffe de mennesker, der tilfældigvis er kommet til Danmark i præasylfasen? Er det for at straffe de mennesker, der er blevet afvist? Hvad er meningen med, at man går ind på den i forvejen meget, meget lave ydelse og så piller nogle mennesker ud?

Jeg forstår ikke, hvorfor ministeren, hver gang han forsøger at lave noget, som skulle være godt, holder fast i, at de her mennesker er nogle snydere og nogle bedragere, og at de skal straffes på en eller anden måde. Det er beklageligt, at ministeren ikke i højere grad ville komme frem med den grundlæggende holdning, som ministeren i hvert fald ved højtidelige lejligheder har givet udtryk for.

Kæden hopper også af, når man i aktiveringsgruppens commissorium har lagt til grund, at der ikke kan være tale om arbejde uden for lejren. Som jeg har forstået ideen, handler det jo om, at nu skal bl.a. kommunerne have ansvaret for en lejr. Børnene skal i skole, asylsøgerne skal ud i lokalsamfundet, de skal bruge den lokale læge osv. Det er alt sammen gode ideer.

Hvorfor skal en asylsøger, som får en god kontakt med en arbejdsgiver, så ikke have lov til også at arbejde udenfor? Hvad er det for en frygt, der præger ministeren i den der situation? Hvorfor tager man ikke skridtet videre og giver folk mulighed for det, hvis de kan få arbejde? Hvad er begrundelsen for, at de ikke må, hvis det kan hjælpe dem til at få en god kontakt, til at få nogle venner i lokalsamfundet? Jeg forstår det simpelt hen ikke.

Grundlæggende mener jeg, at tanken bag det her lovforslag er god, men ministeren har altså ikke gennemført den gode tankegang ordentligt.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Asylansøgere skal selvfølgelig være aktive. Intet er mere ødelæggende end at gå rundt og ikke

have noget at give sig til, ikke have noget at bruge tiden på, ikke have noget at tage ansvar for.

Derfor skal asylansøgere efter Det Radikale Venstres opfattelse også have mulighed for at tage arbejde så hurtigt som muligt, ligesom de selvfølgelig skal sørge for deres egen husholdning, mad, rengøring osv. Det gælder både i de private rum og på fællesarealer.

Langt de fleste asylansøgere er da også mere end parate til at gøre det, som forventes af dem, og mere til. For ærlig talt, hvad skal et stakkels menneske, der er flygtet fra alt, hvad det har, gøre andet end netop at forsøge at skabe sig de bedste forudsætninger for et nyt liv. Ganske få asylansøgere er nogle banditter, som med stor sandsynlighed aldrig får asyl og nok også selv ved det. De kan finde på at lave ballade på asylcentre. I dag er der allerede mulighed for at frihedsberøve dem.

Jeg forstår ikke, hvad det i øvrigt er, vi har behov for. Jo, hvis man mener, at det er kriminelt ikke at rydde op på sit eget værelse, så er der selvfølgelig. Det mener åbenbart regeringen og ministeren. Hvis de samme regler skulle gøres gældende i øvrigt, var der ikke mange danske teenagebørn på fri fod.

Kl. 10.35

Dette forslag indebærer, at hvis asylansøgere ikke rydder op på deres værelse, skal de kunne tvangsforflyttes til et andet center. Nægter asylansøgerne det, skal man kunne sætte dem i fængsel. Jamen har vi ikke andet at bruge vore fængsler til end at fylde dem med asylansøgere, som ikke synes, at andre skal blande sig i, hvordan de vil bo?

Det Radikale Venstre støtter forslaget om, at det skal være muligt for asylansøgere at deltage i et antal undervisningslektioner om dagen. Men vi mener ikke, at det absolut skal være obligatorisk at lære dansk. Langt de fleste asylansøgere bliver afvist, og hvad skal de så med en lille smule danskkundskaber? Vi vil foreslå, at asylansøgere selv skal kunne vælge mellem f.eks. dansk og engelsk.

Vi er selvfølgelig imod, at lommepengene til asylansøgere sættes ned i den størrelsesorden, det her er forslået. Det er i orden, at der er en eller anden form for økonomisk incitament til at tage del i centerets liv, til at gå i praktik, til at deltage i undervisning osv. Men vi er helt overbeviste om, at den store nedgang i ydelser, der her er lagt op til, for at man kan lave et belønningssystem, er helt unødvendig, og nedsættelsen er fuldstændig uacceptabel, ligesom vi me-

ner, at det medfølgende bureaukrati ikke på nogen måde står mål med anstrengelserne.

Til gengæld synes vi, at forslagene om, at der laves en kontrakt med den enkelte asylansøger, og at der gives langt bedre muligheder for undervisning og praktikophold, er gode og konstruktive. Vi vil selv komme med et ændringsforslag til L 156, som giver asylansøgere mulighed for at tage arbejde på det ordinære arbejdsmarked efter 3 måneders ophold i Danmark.

Lad mig til sidst sige, at det her er et lovforslag, som har en detaljeringsgrad, som jeg sjældent har set magen til, og langt det meste af forslaget kan Det Radikale Venstre ikke støtte.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Der var da i hvert fald et enkelt punkt, hvor Det Radikale Venstre og vi er enige. Jeg kan godt bebude, at Dansk Folkeparti vil stille et ændringsforslag, som går ud på, at asylansøgerne selv kan vælge, om de vil lære dansk eller engelsk. Det regner vi så med at få Det Radikale Venstres støtte til.

Så vil jeg lige sige med hensyn til det med at komme ud på arbejdsmarkedet: Der svarer jo både fru Elsebeth Gerner Niensens og fru Anne Baastrup kritik af forslaget til den kritik, som PH fremførte imod behandlingen af de tyske flygtninge efter krigen.

Det er meget grundigt historisk behandlet af historikeren Havrehed i en stor doktordisputats, hvor der bliver gjort opmærksom på, hvor fornuftigt det var, at man ikke tillod en fraternisering mellem flygtninge, der skulle være her i ganske kort tid, og den omgivende befolkning, fordi det ville skabe en uklarhed bagefter og gøre dem til indvandrere.

Jeg forstår egentlig ikke, at den kritik ikke kan sive ind, og at der må være klarhed: Er man flygtning, eller er man indvandrer?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Selv om Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre er enige, når det drejer sig om den obligatoriske danskundervisning, er det jo ikke ensbetydende med, at vi er enige i værdigrundlaget. Jeg tror, vi har to vidt forskellige udgangspunkter for, hvorfor det ikke skal være obligatorisk at lære dansk.

Jeg går nemlig ind for fraternisering i modsætning til Dansk Folkeparti. Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at asylansøgerne får mulighed

for at komme ud i det danske samfund. Jeg er også fuldstændig overbevist om, at langt de fleste godt kan begå sig i den korte periode, de eventuelt er her, uden at behøve at lære dansk.

Jeg synes, det skal være frivilligt, om de vil lære dansk. Jeg synes, de skal have mulighed for at vælge mellem eksempelvis dansk og engelsk, og jeg tror, en del nok vil lære dansk, fordi de meget gerne vil ud på det danske arbejdsmarked. Det er så det, jeg synes at de skal have mulighed for, fordi jeg netop går ind for fraternisering.

Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at vi ikke bare holder asylansøgere i nogle lejre, og at de øvrige borgere i de her samfund ikke får adgang til at møde asylansøgerne. Jeg tror, at vi kan lære utrolig meget om globaliseringens konsekvenser ved at have en løbende dialog med de asylansøgere, der kommer til Danmark.

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Sådan er det jo gang på gang her i Folketingssalen, at man er uenig om værdigrundlaget, men derfor godt kan være enig om en praktisk konsekvens, og det stemmer man så sammen om. Det er der ikke noget mærkeligt ved.

Men jeg vil godt sige med hensyn til værdigrundlaget, at hvad er det for en idé, at man nødvendigvis skal have en fraternisering, som giver en masse smertefulde omkostninger for flygtningen selv i det øjeblik, han sendes ud?

Jeg ved godt, at fru Elsebeth Gerner Nielsen næppe vil tillægge Dansk Folkeparti menneskelige følelser, men der kunne jo faktisk også være den humane begrundelse for at undgå fraterniseringen, at det bliver forfærdelig smerteligt at skulle udsendes, når man er groet fast i samfundet. Vi har en række ulykkelige eksempler på det, og jeg synes, man skal undgå dem.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg tror, det smertelige består i, at man ikke får lov til at være nyttig, ikke får lov til at virke i det samfund, som man nu er kommet til. Jeg tror, de fleste mennesker har brug for at føle, at de er en del af noget, der er større end dem selv, og at de er nyttige. Derfor er det vigtigt, at asylansøgere ikke bare bliver holdt i nogle lejre for sig selv, at de så at sige bliver lukket inde. De skal have adgang til samfundet, og alt det, de lærer ude i

samfundet, kan de selvfølgelig tage med sig hjem.

Hvis man skulle følge Dansk Folkepartis ræsonnement, vil det jo betyde, at man aldrig nogen sinde som menneske skulle udsætte sig selv for at møde nogen, man ikke vil møde igen. Det ville blive frygtelig kedsommeligt. Så jeg tror, at det vil blive meget, meget smertefuldt, hvis vi gennemfører Dansk Folkepartis tankegang for asylansøgerne, altså: Hold dem så isolerede som overhovedet muligt.

Jeg er imod isolationen. Jeg synes, de skal have lov til at komme ud i samfundet. Derfor håber jeg også, at Dansk Folkeparti vil overveje at stemme for vores forslag om, at asylansøgere skal have mulighed for at påtage sig et arbejde, altså gøre sig nyttige for det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg synes, man må sige, at regeringen og integrationsministeren med hensyn til asylansøgere mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet viser den samme fornuft og den samme humane indstilling, som den socialdemokratiske indenrigsminister Kjærboel viste i behandlingen af de tyske flygtninge, der kom hertil.

Det kan da være rigtigt, at en asylansøger kunne få en sjovere tilværelse, hvis han kunne komme ud på arbejdsmarkedet, stifte kontakter og møde en af det modsatte køn, som han måske fik lyst til at gifte sig med. Det ville da være meget sjovere i den korte tid, han er i asylcenteret. Og så kommer smerten bagefter, når han sendes hjem, og den er hundrede gange værre.

Det er jo ikke meningen, at vi skal gøre folk til danskere og så sende dem hjem. Det er ikke, som fru Elsebeth Gerner Nielsen tror, en eller anden forhåndsmistanke om, at de alle sammen er forbrydere, og derfor skal de sikkert hjemsendes. Vi forholder os simpelt hen til statistikken, der nu siger, at vi har en anerkendelsesprocent på 28, og det vil sige, at et par og halvfjerds sendes hjem.

Formanden:

Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Da vores ordfører på området, hr. Søren Søndergaard, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre følgende:

For snart et år siden fremlagde regeringen sit udspil »På vej mod en ny integrationspolitik«.

Den har vi med dagens lovforslag set de seneste resultater af, og det er ikke noget kønt syn set fra Enhedslistens side.

Med dette forslag følger ministeren, som det hedder i den skriftlige fremsættelse, nogle yderligere led til politikken. Senere i dag skal vi se på det led, der handler om at få sat yderligere skub i hjemsendelserne af asylansøgere.

Med lovforslag nr. L 157 drejer det sig om det led, der skal reformere aktiverings- og undervisningsindsatsen. Som overskrift lyder det egentlig meget godt. Det er plusord hele vejen igennem: aktivering, reform, undervisning, belønning osv. Men selv om der på visse områder er udmærkede initiativer i denne pakke, ligger der en grundindstilling til integration og et menneskesyn bag, som vi i hvert fald i Enhedslisten ikke abonnerer på.

Kl. 10.45

Lad mig komme med et par eksempler, der er typiske for regeringens menneskesyn, og som vi allerede har set indført på integrationsområdet. For at fylde ventetiden med noget konstruktiv skal der arbejdes i asylcentre – fint, det sker allerede mange steder – men nu skal det sættes i system gennem indførelse af kontrakter for hver enkelt. Javel, men indeholder lovforslaget noget om, hvad der sker, hvis man bliver uenige om indholdet af kontrakten? Nej!

Faktisk er det sådan, at det er myndighederne, der har magten. De kan, hvis de finder det hensigtsmæssigt, flytte folk rundt mellem forskellige centre, de kan idømme folk meldepligt, ja, de kan endog spærre folk inde. Hvordan skal den anden part i kontrakten forsvare sig?

Et andet eksempel er samarbejdsorganer på indkvarteringsstederne i § 42 a, stk. 5. Fornuftigt, ja, men her smutter ministeren alligevel let og elegant udenom, for heller ikke i bestemmelserne om oprettelse af beboerråd gives der nogen antydning af, hvilken kompetence de skal have. Det er helt op til ministeren at afgøre. Når regeringen nu er så forhuppet på at lære asylansøgerne om dansk kultur og demokrati, hvorfor så ikke lade folk få en reel indflydelse på organisationen af dagligdagen i centrene?

Egentlig er regeringens forslag brandærgeligt, for det har for så vidt nogle udmærkede initiativer med undervisning i sprog osv., selv om man kan sætte spørgsmålstegn ved det fornuftige i at bruge store ressourcer på at lære folk, som måske ikke får brug for det, dansk i stedet for at tilbyde undervisning i modersmålet og i fag,

som kan holde folks medbragte kompetencer ved lige i ventetiden.

Men lige så snart regeringen åbner lidt for posen, kommer den straffementalitet frem, som også præger regeringens øvrige integrationspolitik: du skal have det dårligt, før du kan få det bedre. Den lavere integrationsydelse eller start-hjælp er et soleklart eksempel på denne tankegang, som desværre har kastet sine uheldige stråler ned over nogle dele af dette forslag.

Bodil Kornbek (KRF):

Asylansøgere har jo som alle andre borgere i dette samfund ressourcer, egenskaber og evner, som det er vigtigt at sætte fokus på. Asylansøgere skal ikke isoleres eller ende i passivitet, fordi de er i en særlig situation, og derfor er vi i Kristeligt Folkeparti også rimelig positive over for dette lovforslag, som jo netop vil sikre, at den enkelte asylansøger får og har ansvar, men også giver pligt til at udføre nogle opgaver, bl.a. i det indkvarteringssted, hvor man nu engang er.

Det bliver også med lovforslaget muligt at deltage i noget relevant aktivering, men også i undervisning i dansk sprog og danske samfundsforshold. Men man kunne jo også modtage undervisning på nogle andre områder, som netop er med til at understøtte de evner og den viden, man eventuelt har, så man dermed kan dygtiggøre sig på nogle helt specifikke områder. Det mener vi der bør åbnes mulighed for.

Der vil med lovforslaget også blive mulighed for en arbejdspraktik uden for indkvarteringsstedet, og dette vil netop give mulighed for at være aktiv og at kunne deltage ikke kun i sin egen dagligdag, men også uden for indkvarteringsstedet. Det at kunne tage et ansvar for sin egen færden og sin egen tid finder vi er utrolig vigtigt.

Når jeg siger, at vi kun er rimelig positive, skyldes det, at vi i Kristeligt Folkeparti har den holdning, at asylansøgere burde kunne få en arbejdstilladelse, hvis det skulle vise sig, at der er en reel mulighed for at få et arbejde og dermed også for at udnytte den viden, den uddannelse og de kompetencer, den enkelte har. Det at få et arbejde er jo også noget med virkelig at ønske at påtage sig pligten til at forsørge sig selv og sine nærmeste. Det har stor betydning for den enkeltes selvfølelse og -opfattelse, og det vil altså også være til gavn for samfundet, at man på den måde kan gøre og få gavn af de ressourcer, der ligger i den enkelte.

Med hensyn til de asylansøgere, som siden hen vil få opholdstilladelse, mener jeg også, det i den forbindelse vil være godt for integrationen, at man allerede har en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det vil kun være positivt. Hvis de, som får afslag på deres asylansøgning, har været i arbejde, vil de også have kunnet udvikle deres viden og deres kompetenceområde. Det vil være til gavn, når de kommer retur til deres hjemland, så derfor mener vi, at hele spørgsmålet om arbejdstilladelse er noget meget vigtigt.

Så vil jeg sige lidt om økonomien i forbindelse med, at man nu vil nedsætte lommepengene: Når vi taler om hele udlændinge- og integrationsområdet osv., fylder økonomien utrolig meget. Det er, som om bare vi får så få ydelser som muligt, bliver vi rigtig motiverede til at gøre alverdens ting og sager. Men der er en grænse for, hvor lavt man kan gå på det økonomiske område, og vi vil under udvalgsarbejdet se på, om det er et rimeligt niveau, man nedsætter lommepengene til, eller om det faktisk er under den smertegrænse, vi kan tillade os at sætte som samfund.

Vi er altså enige i en del af elementerne af forslaget, men der er også et par enkelte områder, vi gerne ser ændret.

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne takke ordførerne for den brede tilslutning, der har været til hovedlinjerne i forslaget. Der er ingen tvivl om, at vi kan tale os til rette om næsten det hele, og jeg håber, at vi kan være rigtig mange, som stemmer for til sidst.

Tak for tilslutningen til, at vi gør op med konsekvensløsheden, og at vi sikrer, at det gør en forskel, også hvis man er i et asylcenter, om man lever op til almindelige forpligtelser og yder en indsats eller ikke gør det. Det skal gøre en forskel.

Hanstholm Asylcenter indførte en helt oplagt ordning, hvor de, der gjorde en indsats, fik mere i lommepenge end de, der ikke gjorde en indsats. Det viste sig, at det var forbudt, men med dette lovforslag bliver det tilladt, og jeg takker for den meget brede tilslutning til det.

Så bliver regeringen ligefrem overhalet af både Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, de tidligere regeringspartier, som jo hidtil har været ansvarlige for, at der var så megen passivitet i asylcentre. Nu overhaler de regeringen og siger: Nu skal man også kunne komme ud på det almindelige arbejdsmarked og finde job til almindelig overenskomstmessig betaling. Det

fremgår også af Socialdemokratiets beslutningsforslag, som vi skal behandle til sidst i dag.

Det må jeg nødvendigvis advare imod af mange forskellige grunde. For det første bliver det uundgåeligt en trækfaktor. Vi har vel verdens højeste minimumslønninger i Danmark, og det vil blive meget attraktivt for mange at bede om asyl i Danmark, alene i den hensigt at få lov at virke på det danske arbejdsmarked til de dér gældende satser i en periode.

Og hvad siger fagbevægelsen egentlig til det? Hvad siger SiD egentlig til det? Er det ikke et lille problem? Vi har jo i forvejen meget stort besvær med at få dem, der har fået asyl, ud på arbejdsmarkedet. Vi har set SiD vinde en sag over en virksomhed, som havde ansat nogle flygtninge til en lavere sats end den aftalte, og derfor har vi nu lavet en firepartsaftale, hvor vi er blevet enige om noget, der hedder virksomhedspraktik og løntilskud. Jeg håber, vi også er enige om, at i den forbindelse kan man i en periode godt udføre arbejde, som er overenskomstdækket, på andre vilkår end de normale.

Kl. 10.55

Hvis vi oven i det lægger, at alle asylansøgere, som kommer til landet og udtaler ordet asyl, skal kunne gå ud på det danske arbejdsmarked, tør jeg altså ikke tage ansvaret for konsekvenserne. Det bliver for det første en trækfaktor, og for det andet bliver det et problem for arbejdsmarkedet. Det kan jo ikke andet end spærre for dem, som har fået asyl, og som vi skal have i gang i Danmark, fordi de vil få nogle konkurrenter.

Jeg vil virkelig bede forslagsstillerne om at overveje forslaget igen og måske også drøfte det med fagbevægelsen. Jeg bestrider ikke de gode motiver, der ligger bag, det kunne jeg ikke drømme om. Men det er bare ikke så let, og det beder jeg om at man overvejer.

Så jeg oplyse med hensyn til frihedsberøvelse, at asylsøgere kan allerede i dag frihedsberøves, hvis de ikke overholder et flyttepålæg, som er begrundet i deres adfærd eller i, at man flytter rundt på kapaciteten. Lovforslaget indebærer alene en præcisering af, at frihedsberøvelse også kan finde sted, når flyttepålægget skyldes, at asylansøgeren har nægtet at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af asylcentret. Det er ikke en straffeforanstaltning; det er en foranstaltning, som skal sikre, at den gode tone og den gode holdning og gode moral, der hersker på et center, hvor man hjælper til og gør, hvad det er aftalt man skal gøre,

ikke skal nedbrydes af, at nogle få banditter, som fru Elsebeth Gerner Nielsen kaldte dem, gør noget helt andet: nægter at rydde op på deres værelse og bruger tiden til aktiviteter, som absolut ikke anstår sig for en asylansøger.

Det kan godt være, det er ret få. Jeg vil ikke kalde dem banditter, det gjorde fru Elsebeth Gerner Nielsen, men hvis der er nogle, kan de altså skabe megen demoralisering, ligesom en enkelt elev i en klasse kan gøre det. Mig bekendt har Røde Kors ønsket denne mulighed. De er jo operatører på de fleste asylcentre, og hvis der ikke er brug for muligheden, kan Røde Kors jo lade være med at bruge den. Men der har altså været eksempler, hvor det har været nyttigt at have denne mulighed.

Med hensyn til danskundervisning har vi oplevet det sjældne, at der under en førstebehandling næsten opstår bred enighed om en sag. Det er rigtigt, at der i lovforslaget står »dansk«, men regeringen og regeringspartierne har ikke noget imod, at der i stedet for står »dansk eller engelsk«, og det er jo betagende at høre Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti være enige om, at asylsøgerne selv skal vælge.

Her vil jeg dog godt lige indskyde, at hvis der kun er én, som vil have engelsk, og syv, der vil have dansk, eller der kun er én, der vil have dansk, og 10, der vil have engelsk, mener jeg altså ikke, det skal være pligtigt at oprette et hold for denne ene. Kunne vi ikke indføre en vis ledelsesdispositionsfrihed og i stedet skrive, at der så vidt muligt – så vidt det er praktisk muligt – skal kunne vælges mellem dansk og engelsk. Noget i den retning synes jeg vi må kunne enes om, altså ikke et retskrav på at kunne vælge dansk eller engelsk, men en åbning for, at man kan tage hensyn til folks ønsker og gøre det, der er praktisk muligt.

Jeg tror, det var de vigtigste ting for mig at oplyse. Jeg ser frem til, at vi kan få en fornuftig drøftelse mellem næsten alle partier og ser frem til, at vi kan få et bredt flertal bag det, som vi i virkeligheden har trængt til i mange år, nemlig et opgør med konsekvensløsheden. Vi skal sikre, at folk ikke bliver invaliderede af at sidde og kigge ind i en væg eller ud over en kornmark, og sikre, at der er noget fornuftigt at tage sig til, både undervisning og noget arbejde i eller uden for centret. Det er noget, vi burde kunne enes om, og jeg takker for den brede tilslutning, der har været til grundelementerne i dette lovforslag.

Kl. 11.00

(Kort bemærkning)

Anne Bastrup (SF):

Ministeren undlod helt at komme ind på spørgsmålet om de administrative konsekvenser, som det har med præasylfase, asylfase og det, der kommer efter, og hvorfor man skal have den opdeling. Det regner jeg med at ministeren lige kommenterer.

Så vil jeg anbefale ministeren at læse de høringsvar, før han begynder at kommentere, hvad Dansk Røde Kors har sagt. Jeg citerede Dansk Røde Kors. De fandt, at det var en uproportional foranstaltning, idet sådanne situationer for det første er særdeles sjældne, og for det andet nok nærmere må anses at være en pædagogisk opgave, hvis det er, at folk ikke deltager i undervisningen eller aktiveringen.

Så til sidst: Ministeren bør kende åbenbart grundløst-proceduren. Jeg synes, det er fantastisk, at ministeren her fra talerstolen kan påstå, at folk kommer herop som flygtninge, hvis de får lov til at arbejde. Så har ministeren da herved afsløret en total mangel på respekt for hele sit eget asylsystem. Så det synes jeg var en noget besynderlig kommentar.

(Kort bemærkning)

Søren Krarup (DF):

Det er integrationsministerens bemærkninger om dansk og engelsk, som jeg lige vil, om jeg så må sige, kvittere for, for jeg vil sige, at vi er ganske enige. Lad asylansøgere få valget mellem dansk og engelsk. Så giver jeg ministeren ret i, at så skal det, at der f.eks. er 10, der vælger engelsk, og én, der vælger dansk, ikke føre til, at der oprettes et hold i dansk. Det er fuldstændig rigtigt. Så på det punkt, vil jeg sige, kan vi være ganske enige.

Må jeg så lige som afsluttende bemærkning endnu en gang henvise til den bog, som hr. Jesper Langballe har omtalt, nemlig Henrik Havreheds disputats om de tyske flygtninge i Danmark fra 1945-1949.

Den burde have været grundlæsning i Danmark i 1950'erne, da Dansk Flygtningehjælp stiftedes i 1956, for det er et ganske anderledes realistisk og rigtigt princip, der hersker i den praksis, som blev lavet under ledelse af Johannes Kjærboel, som jo altså på en fortræffelig måde røgtede flygtningeproblemet i årene efter krigen, i modsætning til denne afsporede pseudoidealistiske holdning, som har terroriseret landet siden.

Så jeg vil kun lægge et godt ord ind for Henrik Havreheds bog som en slags pædagogisk anskuelsesundervisning.

(Kort bemærkning)

Karen J. Klint (S):

Jeg kan ikke lade være med at sige indledningsvis, at vi har det nu meget godt med, at dansk integrationspolitik i almindelighed knytter an til 2003 og ikke kun til det, der skete lige efter Anden Verdenskrig.

Jeg har egentlig markeret for at spørge ministeren: Hvis vi nu kan komme med en underskrift fra LO og andre på arbejdsmarkedet på, at det, de gerne ser i integrationsfasen og i firepartsforhandlingerne, er, at de holdninger til at kunne få arbejde på almindelige vilkår også bør gælde i asylfasen, er ministeren så åben over for det?

(Kort bemærkning)

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg noterede mig, at integrationsministeren er meget optaget af, hvordan fagforeningerne vil forholde sig til et forslag om, at asylansøgere skal have mulighed for at arbejde. Det er da interessant, at en borgerlig liberal regering tager udgangspunkt i, hvad fagforeningerne synes.

Jeg må for mit eget vedkommende sige, at vi er fuldstændig ligeglade med, hvad fagforeningerne måtte mene om det her spørgsmål. Det afgørende er, at vi har nogle mennesker, der har brug for at få et arbejde, og vi har faktisk også et arbejdsmarked, som i stigende omfang trænger til at få noget arbejdskraft. Desuden synes vi, at folk skal have mulighed for at gøre sig nyttige.

Det var ikke derfor, at jeg ønskede at få ordet. Jeg ønsker at høre, om ministeren faktisk mener, at der er en sammenhæng mellem straf og forseelse, hvis man overhovedet kan kalde det en forseelse ikke at rydde op på sit værelse. Hvordan forholder det her forslag om, at folk altså skal kunne frihedsberøves, hvis de ikke vil rydde op på deres værelse, sig til det, man inden for juran kaldet proportionalitetsprincippet?

(Kort bemærkning)

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Jeg skal gøre det kort: Det eneste bureaukrati, jeg kan se i lovforslaget, når det gælder udbetaling af ydelser, er reglen om, at afgørelser om udbetaling af tillægsydelse vil kunne påklages til Udlændingestyrelsen.

Hvis der er ønsker om det, fjerner jeg gerne denne regel. Den er tænkt som en retssikkerhedsgaranti, den er tænkt som en måde, hvorpå der sikres ensartet praksis, men jeg skal ikke skjule, at det afstår jeg gerne fra, hvis der er et ønske om, at vi indfører mere ledelsesansvar, så man selv kan administrere spørgsmålet, om der skal gives tillægsydelse eller ej, så der altså ikke kan klages til Udlændingestyrelsen, hvis nogle synes, at de skulle have haft tillægsydelse. Så lad os se på det.

Bortset fra det ser jeg intet bureaukrati i, at der i den første periode, indtil man finder ud af, om vedkommende overhovedet skal have sagen behandlet i Danmark, giver én sats, og derefter i resten af perioden giver en anden sats, og at man, efter at der eventuelt er givet afslag, giver en tredje sats. Det er ikke noget, der giver bureaukrati. Det vil være meget enkelt på et asylcenter at vide og administrere efter, hvem der er i den ene eller den anden eller den tredje fase.

Med hensyn til fru Karen Klints tilbud og spørgsmål, nemlig hvis nu LO accepterer, at asylsøgere kan komme ud og arbejde på almindelige vilkår, om regeringen så vil gå med til det, er svaret et klart nej. Det skyldes det usandsynlige besvær, vi har i alle kommuner med at finde job til dem, der har fået asyl. Det er en gigantisk opgave.

Jeg var i går i en sjællandsk kommune, hvor man har mellem 80 og 90 nyankomne. Sidste år var kun seks af dem i arbejde, og nu er man kommet op på 11. Det vidner lidt om opgavens omfang. Skulle vi ikke koncentrere kommunernes kræfter om at få dem ud i de job, der måtte være, og ikke give dem konkurrence fra asylcentre? Det ville jeg anbefale.

Så mener jeg også, at der opstår et problem, hvis alt for mange, som er i gang på det danske arbejdsmarked, pludselig skal sendes hjem igen. Jeg går ud fra, at der ikke er nogen, der mener, at det, at man har arbejde, skal føre til, at man skal have en lempeligere sagsbehandling end andre. Lad os se det i øjnene. Det er jo allerede i dag et problem, jf. kosovoflygtninge og andre, at nogle faktisk er kommet godt i gang, og så er det svært at sende dem hjem, selv om de ifølge gældende lovgivning skal sendes hjem.

Det problem bliver jo ikke mindre af at indføre en ny regel om, at alle kan gå ud på det almindelige arbejdsmarked. Så skal vi nu ikke lige tage tingene i den rigtige rækkefølge og få dem, der har fået asyl, i sving, før vi begynder at lukke arbejdsmarkedet op for hvem som helst, som

kan udtale ordet asyl i tolden i Kastrup, eller som får sig skaffet til Sandholm?

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg tror da, at ministeren har meget ret i, at det måske er undtagelsen, at folk i asylperioden efter de første 3 måneder – det er jo ikke de første 3 måneder, vi taler om – finder job. Det vil mange steder være svært at finde relevante job og job, som er ledige, til målgruppen her. Men det betyder vel ikke, at vi lovgivningsmæssigt skal forhindre det? Det lød næsten, som om vi kun skal lovgive om det, der er let i verden, og ikke om det, som godt kan være vanskeligt i verden.

Der er også den forskel, at asylcentre ligger i nogle geografier, som ikke nødvendigvis er sammenfaldende med, hvor vi senere hen udflytter folk til, så derfor kan der godt være forskellige udbud af jobmuligheder omkring et asylcenter, som ikke kan sammenlignes med de vanskeligheder, der er, når man bosætter sig.

Så er vi meget enige i, at det ikke skal forhindre, at folk kan blive hjemsendt, men så hjemsender vi jo bare mennesker, som har bedre kvalifikationer, end da de kom.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Dansk Røde Kors, som har ansvaret for asylansøgere her i landet, har skrevet i deres høringsvar, at de aldrig nogen sinde har problemer med asylansøgere, der ikke vil rydde op på deres værelse eller ikke vil deltage i centerets aktiviteter. Det er ikke et problem.

Derfor vil jeg gerne gentage mit spørgsmål: Mener ministeren, at der er en rimelig proportionalitet i at ville frihedsberøve folk for en forseelse, som altså består i ikke at ville rydde op på sit værelse? Er det rimeligt, at man kan sætte folk i fængsel, hvis de ikke vil rydde op på deres værelse?

Kl. 11.10

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kvitterer for, at ministeren har anerkendt, at åbenbart grundløse-proceduren vil sortere folk fra, således at de ikke bare kommer og søger asyl for at få arbejde her i Danmark.

Så vil jeg godt bede ministeren om at forklare, hvorfor folk skal straffes med en lavere ydelse i præasylfasen, have en højere ydelse i asylfasen

og så straffes igen, når afvisning finder sted. Det svar har jeg ikke fået.

(Kort bemærkning).

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Jeg synes, det er meget nemt at svare på, hvorfor man skal have lavere ydelser, når afgørelsen er faldet og man er blevet afvist som asylsøger, dvs. når det er blevet godtgjort, at man faktisk ikke er forfulgt.

Mener fru Anne Baastrup virkelig, at konsekvensløsheden skal herske så totalt i dette samfund, at man, efter at man er blevet afvist og det er godtgjort, at man ikke er forfulgt, bare skal blive i Danmark på ganske de samme vilkår? Er det virkelig den konsekvensløshed, som SF står for?

Med hensyn til forskellen i den første fase er det ikke noget, jeg har fundet på. Sådan er det i en række lande. I Belgien foretog man en kraftig ændring i retning af, at der netop i den første periode var lavere ydelser og ikke arbejdsforpligtelser, arbejdsret osv. Det er der altså en god grund til. Det kan i visse tilfælde være en såkaldt trækfaktor, hvis der er lomme penge, som man kan spare op af og sende hjem osv., mens tiden går. Sådan er verden indrettet, at det desværre kan være en trækfaktor.

Så synes jeg også, der er noget rimeligt i, at man i starten, hvor det er muligt, at man er gået helt forkert – det kan være, at man slet ikke skulle være taget til Danmark; det kan være, at man udmærket ved, at man slet ikke skulle være taget til Danmark – får lidt mindre, end når det er blevet anerkendt, at Danmark er det rigtige sted at behandle ansøgningen.

Til sidst med hensyn til om åbenbart grundløs-proceduren skiller alle fra, som ikke bør have mulighed for at søge asyl i Danmark: Ja, jeg håber da, at det er sådan. Men det er jo ikke et perfekt system. Der er jo nogle, der kommer fra områder, hvor det kan være svært på meget kort tid at afgøre sagen, fordi vi hele tiden skal være på den sikre side. Så fru Anne Baastrup må altså indse, at der er nogle, som kunne spekulere i at gå ud på det almindelige danske arbejdsmarked, som man ikke lige kan putte ind i åbenlys grundløs-proceduren.

Så til spørgsmålet om fængsel, som fru Elsebeth Gerner Nielsen er så optaget af: Når det tages frem nu, skyldes det jo, at vi som noget nyt indfører kontrakter og pligter og belønninger, hvis man lever op til pligter. Det er, for at der

skal blive en arbejdsånd på asylcentre i stedet for en lediggangsånd. Det kunne jo føre til, at der var nogle, der saboterede den nye arbejdsånd, og så er det fornuftigt, at man for en sikkerheds skyld har en mulighed for at flytte en person fra et sted til et andet, hvis vedkommende saboterer.

Hvis vedkommende så ikke vil lade sig flytte, skal det naturligvis være sådan, at man med tvang kan flytte vedkommende hen et tredje sted, og at det kan føre til frihedsberøvelse. Folk er jo kommet for at søge asyl, og så skal Danmark altså også have en vis indflydelse på, hvordan det foregår, mens de søger asyl.

Jeg forstår slet ikke, hvis interesser det er, fru Elsebeth Gerner Nielsen her føler sig kaldet til at varetage. Og jeg forstår ikke hendes iver efter, at det skal være tilladt ikke at rydde op på sit værelse. Er det ikke en fuldstændig afsindig tanke, at der skulle være en asylsøger, der ikke ville rydde op på sit værelse? Det må da være en, der er syg i hovedet, som man ikke kan have til at nedbryde moralen på et asylcenter. Alle skal rydde op på værelset. Hvis de ikke vil, skal det da have konsekvenser. Hvordan kan man ellers være ledelse på sådan et sted?

Fru Elsebeth Gerner Nielsen har jo selv stillet diagnosen, da hun sagde, at det drejer sig om nogle ganske få banditter. Ja, punkt 1: Det drejer sig om nogle ganske få. Punkt 2: Nogle af dem er banditter. Det er just problemet, og det skal vi værne os imod.

Kl. 11.15

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kvitterer for, at ministeren nu erkender, at han har citeret Dansk Røde Kors' udtalelse forkert. Det er helt i orden. Der er mange udtalelser, og man kan godt komme til at tage fejl.

Ministerens har ikke helt besvaret spørgsmålet: Hvorfor skal folk straffes i hjemsendelsesfasen, når de medvirker til hjemsendelse, men der blot ikke er en rute hjem, og de kan vende tilbage i overensstemmelse med flygtningekonventionens principper om ro og værdighed?

Disse mennesker med børn skal ned på en lavere ydelse. Hvorfor? De har intet galt gjort, andet end at de troede, de kunne få asyl. De er blevet afvist, de kan ikke komme hjem, de vil gerne. Hvorfor skal de straffes med en lavere ydelse?

(Kort bemærkning).

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

De, der ikke vil medvirke til hjemsendelsen, kommer på madkasseordning. Så er det rigtigt, at der kan være en periode, hvor man, selv om man gerne vil medvirke, alligevel bliver på centeret en tid. Det er ikke en lang tid, men det er jo altså en tid, hvor det er blevet ganske klart, at vedkommende ikke kan blive i Danmark. Det er en anden situation, end hvis der er mulighed for, at man skal blive i Danmark.

Min udtalelse om Røde Kors skyldes, at dette lovforslag som det følgende er forberedt i et grundigt udvalgsarbejde, hvor Røde Kors har medvirket. Hvis Røde Kors tager afstand på dette punkt, undrer det mig, men hvis det står på den måde, som det blev citeret fra høringssvaret, o.k. så må jeg erkende det, og jeg skal nok tjekke sagen. Jeg skal gerne tale med Jørgen Chemnitz om det, for det undrer mig meget. Jeg må sige, at jeg ikke kan forstå det høringssvar.

Så vil jeg føje til, at uanset om høringssvarene, som det her bliver udlagt, så er det jo ikke Røde Kors, som driver alle centre. Vi er jo på vej til at finde nogle andre operatører til nogle af centrene. Det kan jo være, at de har en anden holdning end Røde Kors, og det kan jo være, at den anden holdning også kunne begrunde, at de får lov at overtage nogle centre.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 156: Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Skærpelse af udsendelsesforanstaltningerne, effektivisering af sagsbehandlingen vedrørende ansøgninger om humanitær opholdstilladelse m.v.).

Af integrationsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 29/1 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Også dette forslag bærer præg af integrationsministerens opgør med konsekvensløsheden. I Venstre har vi netop i årevis kæmpet for en mere konsekvent asylpolitik. Vi finder ikke, det er rimeligt, at de, der ikke har krav på asyl i Danmark, kan blive ved med at forhale de endelige afgørelser, og vi finder, at det er endnu mere urimeligt, at de, der ikke medvirker til udsendelse, i virkeligheden får en bedre behandling end dem, der pænt rejser hjem efter afslag. Derfor er vi i Venstre meget tilfredse med, at der nu fremsættes lovforslag, som i sin holdning viser en konsekvens over for afviste asylsøgere.

Man kan sige, at lovforslaget er udtryk for, at man først forsøger med det gode, men hvis ikke den afviste asylsøger vil rette sig efter anvisningerne, ja, så må han eller hun altså finde sig i strammere foranstaltninger. Asylsøgere, der medvirker til udsendelsen, skal ikke udsættes for den ulighed, der ligger i, at når man opfører sig pænt og pænt rejser ud frivilligt, så får man det i virkeligheden ringere end den, der modsætter sig hjemsendelsen. Vi finder derfor, at lovforslagets opbygning er både pædagogisk og rimelig.

Mennesker, der har rejst fra den ene del af verden til den anden, måske forledt af pengegriske menneskesmuglere, men som ikke har krav på flygtningestatus, har naturligvis krav på dels at få vejledninger fra det offentlige om deres pligt til at udrejse, dels at de får lejlighed til at vise, at de frivilligt vil udrejse. Den løsning er selvsagt mest tilfredsstillende for alle parter. Men modvirker en afvist asylsøger udsendelsen, må der strammere midler til, og vi tilslutter os, at de udsendelsesfremmende foranstaltninger stiger i intensitet og kan ende med frihedsberøvelse.